

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN CICHOSZ

KGP-4114-02-00/2013

Warszawa, dnia 14 października 2013 r.

Pan
Janusz Piechociński
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Gospodarki

Powiadomienie

Na podstawie art. 62a ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, powiadamiam Pana Premiera o wynikach przeprowadzonej przez NIK w II i III kwartale 2013 r. doraźnej kontroli udzielania zamówień publicznych przez 12 instytutów naukowo-badawczych podległych Ministrowi Gospodarki. Ich pełną listę wraz z informacją o wystawionych przez NIK ocenach, zamieszczono w załączniku do niniejszego powiadomienia.

Instytuty badawcze, jako państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną oraz status podmiotu prawa publicznego, są zamawiającymi w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 3 *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*². Tym samym są one zobowiązane do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych i nie jest dopuszczalne wyłączenie ich spod tego obowiązku na gruncie prawa krajowego.

Głównym celem kontroli była ocena przebiegu działań przygotowawczych przed wszczęciem postępowań o udzieleniu zamówienia, oraz przebiegu postępowań i realizacji umów o udzielenie zamówienia z punktu widzenia interesów zamawiającego i wykonawcy. Okres objęty kontrolą obejmował lata 2012-2013 (I kwartał).

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82. Dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm. Dalej: Pzp.

W trakcie kontroli stwierdzono między innymi:

- nieprzestrzeganie przepisów powszechnie obowiązujących oraz regulacji wewnętrznych w zakresie udzielania zamówień publicznych, w tym m.in.:
 - niezamieszczanie niezwłocznie po zawarciu umowy ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych,
 - nieuprawniony podział zamówienia publicznego,
 - brak należytej staranności w dokumentowaniu procesów udzielania zamówień publicznych, w tym szacowania wartości zamówienia, składania oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
 - nienależyte zabezpieczanie interesów instytucji w umowach zawieranych w wyniku postępowań o zamówienia publiczne,
 - nieuzasadnione preferowanie ofert z najniższą ceną,
- niedostateczną kontrolę zarządczą w obszarze zamówień publicznych, w szczególności w zakresie prowadzenia analizy ryzyka udzielanych zamówień oraz dokonywania okresowych audytów tych zamówień,
- brak lub niedostosowanie regulacji wewnętrznych, w tym regulaminów organizacyjnych instytucji, do obowiązujących przepisów.

I. W poszczególnych instytucjach stwierdzono następujące przypadki nieprzestrzegania przepisów powszechnie obowiązujących i regulacji wewnętrznych w zakresie udzielania zamówień publicznych.

1. Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów w Warszawie (PIAP).

W okresie objętym kontrolą, pomimo obowiązującego zarządzenia nr 21 Dyrektora PIAP z 3 października 2011 r. w sprawie stosowania w Instytucie ustawy Prawo zamówień publicznych, nie były sporządzane plany zamówień publicznych, a poszczególne komórki organizacyjne PIAP nie przekazywały głównemu księgowemu instytutu wykazu zapotrzebowań w celu zabezpieczenia środków na ich realizację. Właściwe sporządzanie planów zamówień w powiązaniu z planami finansowymi instytutu, pozwoliłoby na łączenie usług o podobnym zakresie oraz wartości szacunkowej, uniemożliwiając zrealizowanie w trybie pozaustawowym zamówień o wartości powyżej 14 tys. euro. Przykładem było wykonanie prac remontowo - adaptacyjnych w jednym z budynków instytutu w ramach dwóch zleceń (ze stycznia i lutego 2013 r.), udzielonych bez zastosowania Pzp, na łączną kwotę ok. 16 tys. euro. Sytuację tę tłumaczono ograniczonymi możliwościami finansowymi instytutu. W ocenie NIK, powyższe zlecenia powinny być zrealizowane łącznie, w ramach zamówienia publicznego udzielonego zgodnie z przepisami Pzp.

W dwóch spośród czterech skontrolowanych postępowań ogłoszenia o udzieleniu zamówienia zostały opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych po upływie – odpowiednio - ponad dwóch i ponad czterech miesięcy po zawarciu umowy. Zgodnie z art. 95 Pzp czynności tej należy dokonać niezwłocznie po zawarciu umowy. Odrębnym problemem, stwarzającym przesłankę występowania tego rodzaju nieprawidłowości, jest niedookreślenie w przepisach ustawy pojęcia „niezwłocznie”.

W jednym z postępowań, prowadzonym w trybie zapytania o cenę, powołana w instytucie stała Komisja ds. zamówień publicznych, dokonując oceny złożonych ofert, nie sporządziła dokumentu określającego przesłanki wyboru najkorzystniejszej oferty, zgodnie z wzorem podanym w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (siwz). Zdaniem NIK, wybór najkorzystniejszej oferty powinien opierać się na wyniku punktowym jaki otrzymały poszczególne oferty, a ten powinien wynikać z dokumentów sporządzonych w trakcie postępowania, zgodnie z wewnętrzną procedurą obowiązującą w PIAP.

Członkami stałej komisji ds. zamówień publicznych były te same osoby, które następnie wykonywały czynności w imieniu zamawiającego. W ocenie NIK, nie powinno dochodzić do sytuacji, w których członkowie komisji ds. zamówień publicznych, działając już jako osoby upoważnione przez zamawiającego, zatwierdzali czynności wykonane przez siebie w ramach prac komisji. Zdaniem NIK, stan pożądanym to rozdzielenie funkcji przewodniczącego komisji od funkcji pełnomocnika wykonującego czynności zastrzeżone dla kierownika jednostki (czyli zamawiającego).

2. Instytut Włókiennictwa w Łodzi (IW).

Z naruszeniem przepisów Pzp prowadzono postępowania o udzielenie zamówień, zakończone zawarciem ośmiu umów na łączną kwotę ok. 3,3 mln zł (tj. 18% wartości umów zawartych w badanym okresie oraz 23% wartości umów poddanych badaniu). Dotyczyły one:

- pięciu umów na dostawę włókien o łącznej wartości brutto 1,8 mln zł – w zamówieniu tym nie zsumowano wartości jednostkowych zamówień, wskutek czego nie przekazano ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (UPUE), co stanowiło naruszenie art. 32 ust. 2 i 4 oraz art. 40 ust. 3 Pzp,
- trzech umów na dostawę środka wiążącego do produkcji włókien na łączną kwotę 1,5 mln zł - również w tych przypadkach nie zsumowano wartości zamówień, wskutek czego nie przekazano ogłoszenia o zamówieniu do UPUE.

Nieprawidłowości powyższe stanowią przesłankę odpowiedzialności z art. 200 ust. 1, pkt 1), lit. b) Pzp.

W niektórych zamówieniach kierownik jednej z komórek organizacyjnych instytutu pełnił jednocześnie funkcję przewodniczącego komisji przetargowej oraz odpowiadał za prawidłową realizację umowy zawartej w wyniku przeprowadzonego postępowania. W ocenie NIK, było to niecelowe skupienie uprawnień decyzyjnych w ręku jednej osoby - podejmującej decyzje zarówno o wszczęciu postępowania, jego przeprowadzeniu, a następnie o realizacji zawartej na tej podstawie umowy.

3. Instytut Farmaceutyczny w Warszawie (IF).

W okresie od dnia 13 czerwca 2011 r. do dnia 27 marca 2012 r. dokonano zakupu środków czystości na kwotę ponad 48 tys. zł poza procedurą zamówień publicznych, tj. niezgodnie z art. 7 ust. 3 Pzp. Ponadto, w sposób sprzeczny z Pzp ustalono wartość zamówienia na zakup tych towarów. W ocenie NIK, powyższe działanie wypełniało przesłanki odpowiedzialności z art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. c Pzp, bowiem podstawą podjęcia decyzji przez zamawiającego co do obowiązku stosowania Pzp jest prawidłowo obliczona wartość zamówienia.

Dokumentacje postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę rękawic ochronnych i roboczych oraz na dostawę odczynników i półproduktów do syntez organicznych były niekompletne. Scalano je dopiero w trakcie kontroli NIK. W konsekwencji, w dokumentacji umowy na dostawę rękawic nie było oferty wykonawcy zawierającej ceny jednostkowe poszczególnych towarów, pomimo powołania się na nią w § 1 ust. 1 umowy. Nie było także wniosków zakupowych. Zgodnie z *zarządzeniem nr 5/2009 Dyrektora Instytutu Farmaceutycznego z dnia 18 lutego 2009 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych prowadzonych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych*, udzielenie zamówienia publicznego następuje na wniosek kierownika właściwej jednostki organizacyjnej instytutu. Zamiast stosownych wniosków, kierownicy zakładów sporządzali natomiast zbiorcze listy – wykazy materiałów, które stanowiły załącznik do siwz jako przedmiot zamówienia. Praktyka naruszająca procedury wewnętrzne była wynikiem ustnych ustaleń, dokonanych pomiędzy kierownikiem Zespołu ds. Wsparcia Organizacji Projektów, a kierownikami zakładów instytutu.

W powyższych dwóch zamówieniach (dotyczących rękawic i odczynników) nie udokumentowano czynności szacowania wartości zamówienia – nie załączono bowiem do dokumentacji materiałów analitycznych dotyczących np. rozpoznania rynku czy weryfikacji cen. Zdaniem NIK, mimo że dokumentowanie procedur związanych z szacowaniem wartości zamówienia nie jest obowiązkiem wynikającym bezpośrednio z przepisów Pzp, stanowi jednak warunek udowodnienia, iż zamawiający dopełnił ciężących na nim ustawowych obowiązków przeprowadzenia szacunku z należytą starannością oraz w określonym terminie, czyli zgodnie z art. 32 ust. 1 i art. 35 ust. 1 ustawy Pzp.

W trzech spośród czterech skontrolowanych postępowań instytut w odległym terminie od daty zawarcia umowy zamieścił ogłoszenia o udzieleniu zamówienia publicznego w Biuletynie Zamówień Publicznych. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia na dostawę rękawic nastąpiło po upływie prawie czterech miesięcy od zawarcia umowy, a w przypadku dostawy środków czystości było to 11 miesięcy. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia na dostawę odczynników i półproduktów do syntez organicznych instytut przekazał do UPUE po upływie prawie trzech miesięcy od daty zawarcia umowy. Powyższe, w ocenie NIK, było niezgodne z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy Pzp.

Instytut nieterminowo regulował zobowiązania wynikające z dostaw towarów, tłumacząc to słabą sytuacją finansową, która nie pozwalała na dotrzymanie terminów płatności. Jednocześnie nie żądano jednak kar umownych z tytułu nieterminowego wykonania umów. W ocenie NIK, takie działanie IF było jednak niego-

spodarnością, ponieważ kwota odsetek za nieterminowe uiszczenie należności wobec dostawcy byłaby niższa aniżeli kwota należnych od dostawcy kar umownych.

4. Instytut Nafty i Gazu w Krakowie.

W toku realizacji umowy o roboty budowlane w ramach remontu siedziby instytutu zlecono wykonawcy dodatkowe prace, wykraczające poza zakres rzeczowy zamówienia. Naruszono tym samym przepisy Pzp, w tym m.in. art. 139 ust. 2, gdyż nie zawarto nowych umów o wykonanie robót dodatkowych; art. 33 ust. 1 - ze względu na niesporządzenie kosztorysu inwestorskiego na dodatkowe roboty i rozliczenie całego zakresu prac w ramach zamówienia podstawowego w kosztorysie powykonawczym oraz art. 31 ust. 1, ponieważ nie sporządzono przedmiaru robót dodatkowych. W ocenie NIK, roboty dodatkowe zlecone wykonawcy stanowiły częściowo nowy zakres rzeczowy zamówienia i nie powinny zostać rozliczone w kosztorysie powykonawczym zamówienia podstawowego. Zlecenie wykonania tych robót wymagało nowych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. W myśl art. 140 ust. 1 Pzp, zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy nie może być szerszy niż jego zobowiązania zawarte w ofercie, gdyż jest to sprzeczne z zasadą uczciwej konkurencji. Zdaniem NIK, nieprawidłowo wydatkowano w ten sposób 74,4 tys. zł, co stanowi 3% skontrolowanych wydatków (2,5 mln zł), dokonanych w ramach zamówień publicznych.

5. Instytut Chemii Przemysłowej w Warszawie.

Spośród czterech zbadanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nieprawidłowości wystąpiły w trzech postępowaniach. Polegały one na:

- ustaleniu wartości zamówienia na remont części wieżowej budynku nr 20 C na podstawie nieaktualnego kosztorysu inwestorskiego, ponieważ kosztorys ten nie został zweryfikowany po upływie sześciu miesięcy od daty jego sporządzenia; naruszono tym samym art. 35 ust. 1 Pzp;
- niezłożeniu przez przedstawicielkę firmy brokerskiej, uczestniczącą w postępowaniu dotyczącym ubezpieczenia mienia i OC komunikacyjnego samochodów instytutu, pisemnego oświadczenia o którym mowa w art 17 ust. 2 Pzp (o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego); obowiązek złożenia takiego oświadczenia spoczywa na każdym uczestniku postępowania;
- zamieszczeniu przez instytut w Biuletynie Zamówień Publicznych, w postępowaniu dotyczącym dostawy materiałów eksploatacyjnych do drukarek i kserokopiarek, ogłoszenia o udzielenie zamówienia dopiero po upływie miesiąca od daty zawarcia umowy (naruszenie art. 95 ust. 1 Pzp).

6. Instytut Tele- i Radiotechniczny w Warszawie (ITR).

W dwóch postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych (spośród czterech skontrolowanych) do wniosków o przygotowanie i przeprowadzenie postępowania nie dołączono wymaganych wewnętrznymi re-

gulacjami szczególnych wymagań w stosunku do dostawców lub wykonawców oraz warunków koniecznych do uwzględnienia w umowie z wybranym dostawcą lub wykonawcą. Dotyczyło to zamówień na dostawę fabrycznie nowej napyłarki próżniowej oraz dostawy drukarki strumieniowej do nakładania warstw polimerów. Ponadto, we wniosku dotyczącym dostawy napyłarki próżniowej nie wskazano źródła finansowania, numeru zlecenia ani pozycji planu finansowego ITR. Było to niezgodne z *Regulaminem udzielania zamówień publicznych przez Instytut Tele- i Radiotechniczny* z kwietnia 2011 r., określającym procedurę udzielania zamówień. Akceptacja wniosków niezawierających kompletu informacji lub załączników była – w ocenie NIK – nierzetelnością ze strony komisji rozpatrującej te wnioski.

7. Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników w Toruniu.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na niewłaściwym naliczeniu kary umownej oraz naruszeniu wewnętrznych procedur udzielania zamówień publicznych. W ocenie NIK, w związku z niedotrzymaniem przez dostawcę terminu realizacji zamówienia, prawidłowo naliczona kara powinna obejmować okres o trzy dni dłuższy w porównaniu do przyjętego przez instytut.

W ramach dwóch postępowań, stwierdzono naruszenie zarządzenia Dyrektora Instytutu nr 33/2010 z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie *Regulaminu udzielania zamówień publicznych*, zgodnie z którym warunkiem uruchomienia postępowania o zamówienie publiczne jest wystąpienie kierownika komórki organizacyjnej do Działu Planowania z wnioskiem o jego przeprowadzenie. Dział Planowania o decyzje w tej sprawie miał zwracać się do dyrektora instytutu. W obydwu przypadkach wnioski skierowane zostały bezpośrednio do dyrektora instytutu, z pominięciem Działu Planowania.

8. Instytut Chemii i Techniki Jądrowej w Warszawie.

Stwierdzono m.in., że wniosek o uruchomienie postępowania na zakup komory gorącej wraz z montażem i podłączeniem do lokalnych instalacji opracowany został na 17 dni przed planowanym terminem ogłoszenia i 15 dni przed faktycznym opublikowaniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, podczas gdy zgodnie z punktem 4 wewnętrznej procedury instytutu (nr C04/005) termin ten powinien wynosić 40 dni. Pracownicy instytutu tłumaczyli, że nie jest to nieprawidłowość, gdyż powyższy termin ma charakter wyłącznie instrukcyjny i z jego naruszeniem nie wiążą się żadne sankcje. NIK zwróciła jednak uwagę, że bez względu na to, czy i jakie konsekwencje wiążą się z ewentualnym naruszeniem terminu, sam fakt istnienia przepisów określających takie terminy w wewnętrznych procedurach obliuguje pracowników do ich przestrzegania.

W tym samym postępowaniu sposób udokumentowania wyboru najkorzystniejszej oferty nie odpowiadał wymogom określonym w *Regulaminie Pracy Komisji Przetargowej*. Regulamin ten stanowił, że z każdego posiedzenia komisji sporządza się protokół. Nie sporządzono takiego dokumentu z czynności oceny przez komisję spełnienia warunków udziału oferentów w postępowaniu. Ponadto, przy wyborze przez komisję naj-

korzystniejszej oferty powinna być sporządzona indywidualna ocena ofert, dokonana przez poszczególnych członków komisji. Sporządzony protokół z wyboru oferty informacji takich nie zawierał.

9. Instytut Mechaniki Precyzyjnej (IMP).

W skontrolowanych czterech postępowaniach stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- zleceniu wykonania i dostawy „aluminiowych tabliczek samoprzylepnych anodowanych” wykonawcy, który został wybrany z naruszeniem przepisów Pzp, określających przesłanki stosowania trybów udzielania zamówienia oraz na zaniechaniu zawarcia umowy z wykonawcą wybranym w powyższym postępowaniu (w trybie z wolnej ręki),
- niezłożeniu oświadczenia o braku podstaw do wyłączenia z postępowania przez osobę wykonującą czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia na dostawę oleju opałowego,
- zakwalifikowaniu dokonywanych w ciągu roku zakupów chemikaliów nieorganicznych bez stosowania ustawy, jako zakupów w trybie z wolnej ręki po przekroczeniu progu 14 000 euro,
- błędnym stosowaniu kodów Wspólnego Słownika Zamówień (CPV),
- błędnym sporządzeniu rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych w roku 2012 przekazanego do Urzędu Zamówień Publicznych (poprzez ujęcie w nim niewłaściwych kwot).

Stwierdzono ponadto nieaktualność postanowień zarządzenia Dyrektora IMP nr 4 z dnia 14 czerwca 2007 r. *Procedura postępowania w IMP w zakresie udzielania zamówień publicznych* w części wskazującej osobę odpowiedzialną za nadzór nad postępowaniami w sprawie udzielenia zamówień publicznych. Po odwołaniu dotychczasowego pełnomocnika i powołaniu nowego nie dokonano w regulaminie stosownych zmian.

W instytucie zatrudniono osobę na stanowisku głównego specjalisty ds. zamówień publicznych, podległą pełnomocnikowi ds. zamówień publicznych, pomimo iż zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym IMP, pełnomocnik to samodzielne stanowisko pracy, podległe dyrektorowi instytutu, a do realizacji zadań związanych z udzielaniem zamówień nie powołano żadnej odrębnej komórki organizacyjnej.

II. **Odnosnie wzmocnienia mechanizmów kontroli zarządczej, w szczególności w obszarze stosowania Pzp i procedur wewnętrznych przy udzielaniu zamówień publicznych w celu ograniczenia ryzyka powstawania nieprawidłowości, m.in. stwierdzono co następuje.**

1. Instytut Farmaceutyczny.

W Instytucie nie było komórki zajmującej się przeprowadzaniem kontroli lub audytów wewnętrznych w zakresie zamówień publicznych. Dział Zapewnienia Jakości przeprowadzał audyty wewnętrzne oraz brał udział w audytach zewnętrznych, ale tylko w tych, które służyły nadzorowaniu wdrażania i funkcjonowania systemów zapewnienia jakości (np. Dobrej Praktyki Wytwarzania czy Dobrej Praktyki Laboratoryjnej). Nie

prowadzono audytów związanych z zamówieniami publicznymi, ponieważ komórki organizacyjne zajmujące się tymi zagadnieniami nie były objęte systemem zapewnienia jakości. Ponadto, w instytucie nie prowadzono analiz ryzyka w obszarze zamówień publicznych.

Efektom kontroli NIK było podjęcie przez dyrektora instytutu prac nad zmianami organizacyjnymi oraz opracowanie Polityki Zarządzania Ryzykiem, obejmującej całość działalności instytutu. W dniu 6 czerwca 2013 r., powołano stosowny zespół w celu przeprowadzenia analizy ryzyka działalności instytutu w latach 2013 – 2014.

Ponadto, NIK zwróciła uwagę, że instytut przy ocenie ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, poza kryterium cenowym, może i powinien korzystać z innych wybranych kryteriów oceny, dostosowanych do charakteru udzielanego zamówienia. Wymagać to wprowadzie będzie od pracowników instytutu dodatkowej pracy, ale stworzy konieczność sprecyzowania tych cech nabywanych dóbr (lub usług), które są szczególnie ważne z punktu widzenia interesów IF. Można zatem stwierdzić, że zastosowanie innych niż cena kryteriów oceny ofert do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego może przyczynić się do racjonalizacji dokonywanych wydatków w związku z udzielanym zamówieniem.

2. Instytut Nafty i Gazu.

Prowadzone w instytucie czynności audytu skupiały się głównie na prawidłowości udzielenia zamówienia, natomiast w ograniczonym zakresie zwracano uwagę na prawidłowość realizacji zawartych umów. Nieprawidłowości związane z pracami remontowymi w siedzibie instytutu (przedstawione w punkcie I.4. niniejszego powiadomienia) wskazują na potrzebę zwrócenia większej niż dotychczas uwagi w przeprowadzanych audytach na realizację zawartych umów w ramach udzielonych zamówień publicznych, w szczególności w zakresie robót budowlanych.

3. Instytut Włókiennictwa.

NIK zwróciła uwagę na brak prowadzenia w instytucie analizy ryzyka związanego z udzielanymi zamówieniami publicznymi. Poza prowadzeniem przez Dział Finansowo-Księgowy rejestrów postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz rejestrów zawartych umów, w instytucie nie prowadzono analizy realizowanych zamówień publicznych pod kątem ich formalno-prawnej prawidłowości, z uwzględnieniem potencjalnych ryzyk wystąpienia nieprawidłowości w tym obszarze – np. nieuprawnionego dzielenia zamówienia na części, co stwierdzono w niniejszej kontroli (patrz punkt I.2. powiadomienia).

4. Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów.

W kontrolowanym okresie w Instytucie nie było komórki kontroli wewnętrznej ani audytu wewnętrznego. Efektom niniejszej kontroli jest deklaracja dyrektora instytutu, że audyt z udzielania zamówień publicznych będzie wpisany do planu audytów w II półroczu 2013 r.

5. Institut Mechaniki Precyzyjnej.

W badanym okresie dyrektor instytutu, mimo wykazania przez kontrole zewnętrzne (Ministerstwa Gospodarki oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju) szeregu naruszeń Pzp, nie zlecił przeprowadzenia żadnej kontroli wewnętrznej w tym zakresie. Konsekwencją wykazanych nieprawidłowości w zamówieniach publicznych było polecenie dokonania zwrotu do końca lipca 2013 r. wydatków z tytułu naliczonych korekt finansowych w wysokości 20 039,99 zł.

Nieusunięcie nieprawidłowości systemowych stwierdzonych w trakcie tych kontroli, w ocenie NIK oznacza brak skutecznej kontroli zarządczej w obszarze zamówień publicznych.

III. Brak dostosowania regulaminów organizacyjnych instytutów do obowiązujących przepisów i aktualnej struktury organizacyjnej albo nieopracowanie innych regulacji wewnętrznych stwierdzono m.in. w następujących jednostkach.

1. Institut Chemii i Techniki Jądrowej.

Obowiązujący w okresie trwania kontroli *Regulamin organizacyjny IChTJ* przywoływał w treści nieaktualny Statut Instytutu (zatwierdzony w dniu 28 maja 2008 r.) oraz nie uwzględniał obowiązującej od dnia 1 października 2010 r. *ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych*. Minister Gospodarki zatwierdził nowy Statut IChTJ w dniu 31 marca 2011 r.

2. Institut Tele- i Radiotechniczny.

Do czasu zakończenia kontroli nie opracowano regulaminu działania Komisji ds. Zamówień Publicznych. Wymóg ten wynikał bezpośrednio z zarządzenia dyrektora instytutu powołującego powyższą komisję (nr 5/NO-004/97). Zdaniem jej przewodniczącego, zadanie to zrealizowano pośrednio przez wprowadzenie w życie innego dokumentu (regulaminu udzielania zamówień przez instytut). Dokument ten ustalał zarówno procedury udzielania zamówień publicznych jak i sposób działania komisji. W ocenie NIK, niewypełnienie obowiązków nałożonych zarządzeniem dyrektora ITR w sprawie powołania komisji jest nierzetelnością. Przywołane zarządzenie rozstrzygało nie tylko o konieczności opracowania zasad działania komisji (w postaci regulaminu), ale także wskazywało wykonawcę tego obowiązku. Odmienny od ustalonego sposób realizacji jakiegokolwiek zadania, o ile zostanie uznany za dopuszczalny, powinien być poprzedzony stosowną zmianą aktu prawnego, z którego zadanie to wynika.

3. Institut Przemysłu Organicznego.

NIK zwróciła uwagę dyrektorowi instytutu na fakt, że w świetle obowiązującego *Regulaminu Pracy Komisji Przetargowej* osoba zamawiająca, która każdorazowo składa wniosek o wszczęcie postępowania, może pełnić jednocześnie funkcję przewodniczącego komisji przetargowej, a następnie odpowiadać za prawidłową realizację umowy zawartej w wyniku przeprowadzonego postępowania. Taka regulacja wewnętrzna może prowadzić do niecelowego skupiania nadmiaru uprawnień decyzyjnych w ręku jednej osoby.

Po zakończeniu czynności kontrolnych sporządzonych zostało 12 wystąpień pokontrolnych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w odniesieniu do 10 jednostek NIK skierowała wnioski pokontrolne. Najważniejsze spośród nich dotyczyły:

- niedopuszczenia do ponowienia się naruszeń ustawy *Prawo Zamówień Publicznych* w zakresie wyboru trybu udzielenia zamówienia oraz obowiązku składania oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- zapewnienia właściwego dokumentowania wszystkich etapów postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz niedopuszczania do naruszeń wewnętrznych procedur udzielania takich zamówień,
- zamieszczania niezwłocznie po zawarciu umowy ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- wprowadzenia zmian w regulacjach wewnętrznych w celu wyeliminowania możliwości nieuzasadnionego skupiania uprawnień decyzyjnych w ręku jednej osoby,
- dostosowania regulaminów organizacyjnych do obowiązujących przepisów i aktualnej struktury organizacyjnej,
- wzmocnienie mechanizmów kontroli zarządczej w obszarze zamówień publicznych, w szczególności w zakresie prowadzenia analizy ryzyka udzielanych zamówień.

Kierownicy instytutów, do których skierowano wystąpienia pokontrolne poinformowali o sposobie wykorzystania zgłoszonych uwag i wniosków. W sprawie ustaleń wskazujących na naruszenie przez dwa instytuty przepisów Pzp, NIK skierowała stosowne zawiadomienia do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych (patrz punkty I.2. i I.3. niniejszego powiadomienia).

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego złożył tylko Instytut Mechaniki Precyzyjnej. Uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 3 września 2013 r. zostały one oddalone w całości.

Przedstawiając powyższe do wiadomości Pana Premiera Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62a ust. 2 ustawy o NIK, zwraca się o przekazanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego powiadomienia, informacji o zajęтым stanowisku oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia działań.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
(-) Marian Cichosz

Załącznik.

Jednostka kontrolowana		Adres jednostki	Ocena
1.	Instytut Chemii i Techniki Jądrowej	03-195 Warszawa ul. Dorodna 16	pozytywna
2.	Instytut Chemii Przemysłowej	01-793 Warszawa ul. Rydygiera 8	pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
3.	Instytut Farmaceutyczny	01-793 Warszawa ul. Rydygiera 8	negatywna
4.	Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników	87-100 Toruń ul. Skłodowskiej-Curie 55	pozytywna
5.	Instytut Lotnictwa	02-256 Warszawa al. Krakowska 110/114	pozytywna
6.	Instytut Mechaniki Precyzyjnej	01- 796 Warszawa ul. Duchnicka 3	negatywna
7.	Instytut Nawozów Sztucznych	24-110 Puławy al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13a	pozytywna
8.	Instytut Tele- i Radiotechniczny	03-450 Warszawa ul. Ratuszowa 11	pozytywna
9.	Instytut Włókiennictwa	92-103 Łódź ul. Brzezińska 5/15	pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
10.	Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów	02-486 Warszawa al. Jerozolimskie 202	pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
11.	Instytut Nafty i Gazu	31-503 Kraków ul. Lubicz 25a	pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
12.	Instytut Przemysłu Organicznego	03-236 Warszawa ul. Annopol 6	pozytywna